

تیپی تۆپی دەستی یانە یانە ئافرهتانی ههولیر چاویان له نهنجامی گهورهیه

تیپی تۆپی دەستی یانە یانە ههولیر یهکیکه له تیپه بههیزهکانی کوردستان، نهمسالیش له خولی نایابی تۆپی دهستی کچانی یانەکانی کوردستان له نیو یانە بهشداربووهکانی کوردستان پلهی سییهمی خولهکە بە دەست هینا، یانەکش له ئیستادا بۆ کێپکێکردن له سەر به دهستهینانی نهنجامی شایسته، له مهشقهکانی بهردهوامه بۆ نهوهی بتوانی وهکو نوینهری ئافرهتانی ههولیر تیپیکی تۆکه و پر له یاریزانی به نهزموون دروست بکات، یانە ئاقانهکە یانە ئافرهتانی پابتهخت بهو کچه وهرزشوانانە یانە چاوی له نهنجامی گهورهیه، لهم بارهشوه گوڤاری گولان دیداریکی له نزیکهوه له گهلیان نهنجام دا، یاریزانان و راهینهرانیش بهم جۆره قسهی خۆیان دهرپری.

راپۆرت: کارزان کانهیی

رېھەنگ سەلاھەدىن:

**سەرۆك و سكرتېرى يانەكە
مووچەي تىپەكەمان بە مووچەي
خۇيان دايبىنى دەكەن**

يادى محەمد:

**داواكارىن لە يەككىتى تۆپى
دەستىي كوردستان كە ھەلبۇرادەي
تۆپى دەستىي كوردستان دروست
بكات، بۇ ئەوھى ھەموو سالىك
خول بەرپۇتە بچىت**

ترىفە سالىخ:

**ھىوادارم لە خولەكانى داھاتوو
لە برى يەك جام بۇ يانە
سەرکەوتووەكان، بىكەنە مەدالىيا**

ھاوينە عەبدولرەھمان:

**ھەولمان داوھ ئەوھى
لەتوانامان بىت بۇ يانەكە
ئەنجامى دەدەين**

دەيبىن، لە ئىستادا داوھنامەيەكمان بۇ ھاتووھ كە بچىنە دەروھى ولات بۇ ئەنجامدانى چەند يارىيەكى دۆستانە و ناساندنى يانە و تىپەكەمان بە ولاتانى دىكە و سوودەرگرتن لە توانا و ئەزمونى ئەوانىش.

**يادى محەمد گۇلپارزى تۆپى دەستىي ئافرىتانى
ھەولپىش سەبارت بە يانەكەمان دەلەت:** «يانەكەمان بەردەوامە لە مەشقەكان و وەكو يانە و يارىزنىش ھىچ كىشە و گرتىكەمان نىيە، جگە لەوھش لە يانەكەدا پالىشتىي تەواومان كراوھ، كىشەي گشت يارىزانان درەنگ بەرپۇتەچوونى خولى تۆپى دەستە، پىمان خۇشە لە سالىكدا لانىكەم دوو خول بكرتەوھ، يان ئەگەر يەك خولپش كراوھ، با يارىيەكانى چوون و ھاتن بىت، بۇ ئەوھى يارىزانان چىژ لە يارىيەكان وەرگرتن و تۆپى دەست جواتر بىت لە ئىستادا، ئامانجى ھەمووشمان بەدەستەپىنانى پەلە بەرزە و پىشكەشكردى ئاستى باشە، تا بتوانىن درىسى ھەلبۇرادەي عىراق بىوشىن كە ئامانجە گەورەكەيە، داواكارىن لە يەككىتى تۆپى دەستىي كوردستان كە ھەلبۇرادەي تۆپى دەستىي كوردستان دروست بكات، بۇ ئەوھى ھەموو سالىك خول بەرپۇتە بچىت، نەك چەند سال جارنك.»

**ترىفە سالىخ يارىزانى تۆپى دەستىي ئافرىتانى ھەولپىر،
سەبارت بە كىشەكانى يانەكەمان گرتى:** «كىشەي نىمە وەكو يارىزان ئەوھى كە گرنگى بە يارىي تۆپى دەست، بەتاييەتى بۇ ئافرىتان نادرىت، ئەمە سەربارى درەنگ بەرپۇتەچوونى خولەكە كە چەندسال جارنك دەكرتەوھ، ئەوھش بۇ ماوھى يەك ھەفتەيە و كۇتايى دىت، جگە لەوھش نەبوونى يارىگايەكى نىوھولەتتىي پىويست كە ئەوھش گرتىكى گەورەيە، داواكارم لە يەككىتى تۆپى دەستىي كوردستان ئەم خولانە بە شىوھى چوون و ھاتن بىت، بۇ ئەوھى يارىزانان سوودى زياتر و دەرفەتى زياترى يارىكردىيان بۇ پرەخسى، ئەم خولە بەم خىزاييە سوودىكى وای نايىت بۇ يارىزانان، بە ھەموو خولەكە شەش ناوېزىوان ھەيە ئەم ھەموو يارىيە لەدوای يەك، بۇ ناوېزىوانان زۇر باش نىيە و ماندوو دەين، ھىوادارم لە خولەكانى داھاتوو لە برى يەك جام بۇ يانە سەركەوتووەكان، بىكەنە مەدالىيا ئەوھ زۇر باشتر دەيبىت، ھاوكات ھىواخوازم گرنگىي زياتر بە تواناي ئافرىتان بدرىت.»

**ھاوينە عەبدولرەھمان، ئەندامى دەستىي كارگىرپى
يانەي ئافرىتانى ھەولپىرە و بەمجۆرە داواكارىيەكانى
خستەروو:** «ھىوادارىن سالانە خولى بەردەوام بۇ يانەكان بكرتەوھ، بۇ ئەوھى يانەكانىش بتوانن يارىزانى زياتر دروست بكەن و بايەخ و گرنگىيان بۇ يارىيەكە زياتر بىت، نىمەش وەكو ستافى كارگىرپى يانەي ئافرىتانى ھەولپىر بەردەوام دەيبىن لە خزمەتكردى سەرجەم تىپە جۇراوچۆرەكانى يانەكەمان، بۇ ئەوھى بتوانىن خزمەتى زياتر بە وەرزىش بكەين، يانەكەي نىمەش كە تاييەتە بە ئافرىتان ھەولمان داوھ گرنگى بە ھەموو تىپەكانمان بدەين و ئەوھى لەتوانامان بىت بۇ يانەكە ئەنجامى دەدەين.»

**رېھەنگ سەلاھەدىن لە بارى ئاستى تىپەكەمان بۇ
گۇلپارى گولان گرتى:** «ئاستى تىپەكان باشن، چوونكە گشت تىپەكان بەردەوامىيان لە مەشقەكانىان ھەبوو، بەلام بەش بە حالى يانەكەمان (ئافرىتانى ھەولپىر) لە ماوھى دوو مانگ لە دروستكردى تىپ و مەشق، توانىمان ئاستىكى بەرز پىشكەش بكەين و بىينە يانەيەكى بەھىز لە پالەوانىتتىي كوردستان و پەلەي سىيەم بەدەست بەئىن، ئەمەش سەرەپاي پىكانى چەندىن يارىزان لە پالەوانىتتىيەكەدا، ئەگەرنا لە پەلەي سىيەم نەدوھەستايىنەوھ و دەچوونىنە پەلەكانى پىشتەر و ركابەرىمان لەسەر نازناوېش دەكرد»، لە بارى گرتى يانەكەش گرتى: «تاكوو ئىستا كىشەي ئەوتۆمان نەبووھ و سەرۆكى يانەكە و سكرتېرى يانەكە پالىشتىي تەواوى تىپەكە بوون و لە پىشتگىرىكردىمان بەردەوامىن، سەرۆك و سكرتېرى يانەكە مووچەي تىپەكەمان بە مووچەي خۇيان دايبىنى دەكەن، ئەوھش جىگاي دەستخۇشەيە، سەرەپاي دروستكردى يارىزان كە توانىشمان ئەمسال چەند يارىزانىكى تازە بەئىينە ناو يارىگا و ئاستىكى بەرزىش پىشكەش بكەن، بۇ پتەوكردى تىپەكەشمان لە ھەموو روويەكەوھ بەردەوام

هه لېښاردې به حرین دواى (۵۰) ساڼ بووه پالنهوانى جامى كهنداو

له شارى دوحه پايتهختى قهتر (۲۴) يه مين پالنهوانيتى جامى كهنداو ته واو بوو، كه تيايدا هه لېښاردې به حرين بؤ يه كه م جار بووه پالنهوانى خوله كه دواى چاوپروانى (۵۰) ساڼ. نه مې خواروه نامار و باشرينه كانى پالنهوانيتيه كه يه.

نا: رېبين رمزي - دوحه

به رگريه تنيا (۳) گولى لى تو مار كراوه و هه لېښاردې يه مهن خاونهى بيه ترين هيلى به رگريه (۹) گولى لى تو مار كراوه. هه شت ليدانى سزا لى پالنهوانيتيه هه مار كرا و شه ش ليدانى سزا گولى لى تو مار كرا و هه ردوو ياريزان (على عهدنان) ياريزانى هه لېښاردې عيراق و (سه لمان فوج) ياريزانى هه لېښاردې سعودي ليدانى سزا يان له ده ستدا.

- يه ك يارى به ليدانى يه كلا كه ره دى سزا ته واو بوو.

(۴۸) كارتى زهد لى پالنهوانيتيه به روى ياريزانان به رز كرايه وه.

(۱۱) كارتى سوور لى پالنهوانيتيه به رز كرايه وه، كاتيك ياريزانى هه لېښاردې عيراق (مسته فا محمه د) كارت ه سووره كه ي وهر گرت.

- ياريزانى هه لېښاردې نيمارات (على مبخوت) به تو مار كرنى (۵) گول بووه گولكارى پالنهوانيتيه كه.

- ياريزانى هه لېښاردې سعودي (عبدوللا عه تيف) بووه باشرين ياريزانى

پالنهوانيتيه كه. هه لېښاردې قهتر خلاتى

هر چنده كيشه يه كه گوره ي سياسى له نيوان ولاتانى كهنداو هه بوو، به لام هه فته يه ك پيش ده ستپكردى پالنهوانيتيه كه ولاتانى (سعوديه و به حرين و نيمارات) بريارى به شداريكردى پالنهوانيتيه كه ي كره دو باره تيرو وپشك نه انجامدراوه و كومه له كان به مشيوه بوو.

كومه له يه كه م: قهتر، عيراق، نيمارات، يه مهن كومه له ي دووم: عومان، سعودي، به حرين، كويت

له كومه له يه كه م هه ردوو هه لېښاردې (عيراق، قهتر) سه ركه وتن و له كومه له ي دووم هه ردوو

هه لېښاردې (سعوديه، به حرين) سه ركه وتن بؤ چوار گوشه ي زرين.

هه ردوو هه لېښاردې (به حرين و سعودي) سه ركه وتن بؤ يارى كوتايى و هه لېښاردې

(به حرين) توانى به نه جامى گوليكى خاوين له سعودي بپاته وه.

- لى پالنهوانيتيه (۴۵) گول تو مار كرا به رڙه ي (۳) گول له يار يه ك، هه لېښاردې قهتر

توانى (۱۱) گول تو مار بكات و هه لېښاردې يه مهن نه توانى هيچ

گوليك تو مار بكات و هه لېښاردې عيراق خاونهى به هيز ترين هيلى

پورتوگال (هەلبژاردەى بەحرەين)، کاتانچەجى سلوۋېنى (هەلبژاردەى عىراق)، شان مارفېنكى ھۆلەندى (هەلبژاردەى ئىسپانى)، فېلىكس سانشېزى ئىسپانى (هەلبژاردەى قەتەر)، ئەروين كومانجى ھۆلەندى (هەلبژاردەى شانشىنى عومان)، ھېرفى رىناردى فەرەنسى (هەلبژاردەى سەئۇدى).

- دوو راھىنەرى نىشتىمانى راھىنەرى ھەلبژاردەكانيان بىون ئەويش ھەرىكە كە لە (سامر عنادى كوتى، سامى نەعاشى يەمەنى).

- لەم پالەوانىتېيە يارىيە كان لە دوو يارىگەى جامى جىھانى ۲۰۲۲ بەرپۆدچو، ئەويش يارىگانى (خەلىفە، جنوب) بەرپۆدچو.

- بۆ يەكەم جار لە مېژووى پالەوانىتېيە كانى جامى كەنداو سېستەمى (قار) بەكارهات.

يارى خاۋىنى بەدەست ھېنا.
- ھەردوو يارىزان بەحرىنى (مەھدى حەيدان) و سەئۇدى (نەواف عابد) خاۋەنى زۆرتەين ئەسپەست بىون بە (۳) ئەسپەست.

- گۆلپارىزى سەئۇدى (فەواز گەرنى) بىوۋە باشتەين گۆلپارىزى پالەوانىتېيە كە.

- لەم پالەوانىتېيە كۆى گشتى خەلاتە كان (۱۱) ملىيۇن دۆلار بىو، كە تىيىدا ھەلبژاردەى بەحرىنى پالەوان (۳) ملىيۇن دۆلار خەلاتە كرا و ھەلبژاردەى سەئۇدى (۲) ملىيۇن دۆلار خەلاتە كرا و ھەلبژاردەكانى تر (۱) ملىيۇن دۆلار خەلاتە كرا.

- پاشاى بەحرەين پىارى دا يەك رۆژ پشوى فەرمى يىت لە ولات و ھەروھا ھەر يارىزانىك بە برى (۳۰) ھەزار دىنارى بەحرىنى و خانوو و ئۆتۆمۆبىل خەلات بەكرەين.

- يارىزانى ھەلبژاردەى بەحرەين (مەھمەد رومىجى)، كە گۆلى سەركەوتى لەم پالەوانىتېيە تۆمار كرا، چەندىن پاداشتى تايەتتى كرا، يەككىك لە كۆمىانىيە كان پىارى دا چوونە جەجى ئەم يارىزانە بكا تە ئەستۆى خۆى و ھەروھا يەككىك لە زانكۆكانى بەحرەين پىارى دا خۆندى ئەم يارىزانە لەم زانكۆبە خۆپايسى يىت و لە ھەر بوارىك كە خۆى دەستىشانى دەكات.

- لەم پالەوانىتېيە راھىنەرى ھەلبژاردەى ئىمارات (قان مارفېنكى) ھۆلەندى لە كارەكەى دوورخاىيەو دەوى ئەوۋى ھەلبژاردەى ئىمارات لە قۇناخى كۆمەلە كان مائىئاۋايسى كرا.

- لە جامى كەنداو ۶ راھىنەرى بىانى راھىنەرى ھەلبژاردە بەشداربىوۋە كان بىون بەمىشپۆبە: (ھىلارىيۆ سۆزاسى

مهحموود شاکر: دهۆک چاوی له رکابه‌رییه

گوتی: «یانەى دهۆک ئەمسال هەولیکى زۆر باشى داوه، هیشتا سەرەتای خوله، چاویشمان لهوییه که یارییهکانى له داهاوو ئەنجامى باش له خولى نایابى کوردستان بەدەست بهێنین، ئەوهى له تواناماندا ییت بۆ نازناوى خوله که تێکۆشانى بۆ دهکین، له داقوقهوه هاتوم بۆ شارى دهۆک و نامانجم بەدەستیهێنانى نازناوهکىیه، تا بتوانم پالپشتیکى باش بم بۆ ئەو یانیه، له یانەى دهۆکیش زۆر ناسوودم و واهاست دهکەم له مالى خۆم.» گوتیشى:

هەرچەندە ئەم وەرزه تیبى تۆپى پى یانەى وەرزشییه دهۆک له خولى نایابى یانەکانى کوردستان نەیتوانیوه ئەنجامیکى شایسته پیشکەش بکات و له سهرووی ریزیهندی یانەکانى کوردستان ییت، بەلام له کۆى یارییهکانى پیشوودا ناستیکى مام ناوهندی پیشکەش کردوه و له ریزیهندی یانەکانیش له ناوهراستى ریزیهندهکه دیت، یانەکەش له گەڵ ژماریهک له یاریزانانى دهروه گرێبهستى کردوه، مهحموود شاکر یهکێک له یاریزانە باشەکانى کوردستانه که له داقوقهوه هاتۆته شارى دهۆک، لەم بارهشهوه مهحموود شاکر یاریزانى یانەى دهۆک بۆ گۆفارى گولان

یانەکەى دهقەرى بارزان چاوی له خولى نایابه

تووشى شکست دهییت، زۆرجاریش به پێچهوانهوه، ماوییهک له مهویهر له بهرامبهر یانەى ئالتون کۆپرى باشترین یاریمان کرد و یهکسان بوین»، گوتیشى: «یاریگا کهمان باش نییه و ههموو سالیک که خوله که دهستپێدهکات ئیمه تووشى کێشهى قور و لیتهى یاریگا دهبین، ئەوهش گرافتیکی سهههکویه، ژماریهک له باشترین یاریزانەکانمان له یانەکانى دهۆک و زۆرهانی و ئارارات و زاخۆ و نهوڕۆز گهڕانهوه یانەکه و سهرحهم یاریزانان پهیمانان داوه که بینه تیبیکى تۆکمە و سههرکوتن بەدەست بهێنین، ده یاریزانمان هیناوه و ژماریهکیش دوور خراونهتسه»، ئەوهشى دوویات کردوه که «هیچ گرێبهستیک له یانەى ههڵۆ نییه، تهنیا مووچهیه و مووچهکانیش له ٣٠٠هزار تا ٧٠٠هزار دیناره»، گوتیشى: «دوو یاریزانى پیشهگهبرى ئێرانى و یاریزانیکی عهربی خولى میسریمان هیناوه، ئەوانیش به هههمان شیوه مووچه وهردهگرن، تیبهکهمان ئەمسال تیبیکى زۆر باشه و جیاوازه له سالانى دیکه نامانجى گهورهمان هیه، خهونمان گهیشتهوهیه به خولى نایابى کوردستان».

تیبى تۆپى پى (یانەى ههڵۆ) تاکه نوێنەرى دهقەرى بارزانو ئەمسال له خولى یانە پله یهکهکانى کوردستان نامادهکاریى باشى کردوه، بۆ ئەوهى بترائیت پلیتیکى سههرکوتن لەم وەرزهى خولى پله یهکى کوردستان بەدەست بهێنیت، ئەم وەرزه یانەکه ژماریهکی زۆر له یاریزانانى پیشووی خۆى له یانەکانى دیکهى کوردستان گهڕاندۆتسه به نامانجى بەدەستیهێنانى ئەنجامیکى شایسته، لەم بارهشهوه ئەحمەد خهلیل سهروۆکی یانەى وەرزشییه ههڵۆ بۆ گۆفارى گولان گوتى: «ئەمسال گۆرانیکاریى زۆرمان کردوه و ژماریهک یاریزانى باشمان هیناوتسه ریزی یانەکهمان، نامانجى ئیمه لەم وەرزه سههرکوتنه بۆ خولى نایابى یانەکانى کوردستان، یاری تۆپى پىش وایه ههندێک جار لهو یارییهدا

«بەر لەوەی ینە شاری دەۆک بۆ گۆپەست زۆر یانە پەیرهەندیان پێوەکردم بۆ یاریکردن لە خولی عێراقی و کوردستان، بەتایبەتی یانەی کەربەلا کە بەردەوام پەیرهەندییم پێوە دەکەن، نامانجی منیش خۆمەتکردنی یانەی دەۆکە لە هەردوو خولی کوردستان و عێراق»، لەبارەی کیشەکانیش گوتی: «کیشەی بچووکی داراییمان هەیە، بەلام ئەوە ئێمە ناوەستێتێج لە نامانجەکە و لە گەڵ یانەی دەۆک هەول بۆ ئەنجامی گەورە دەدەین».

خەسرۆ هەرکی بوو پێشمەرگە

لەم وەرژەدا تێپی تۆپی پێی یانەی وەرژشیی پێشمەرگە سلیمانی کە لە یاریبەکانی وەرژێ نوێ خولی نایابی یانەکانی کوردستان ناست و ئەنجامی وەکۆ پێویست نییە، دەستە ی کارگێری یانەکش بە مەبەستی بەهێزکردنی ریزی پێکھاتە یانەکە و بەهێزکردنی هێلی بەرگری، بە فەرمی جارێکی دی بۆ یاریکردن لە ریزی ئەو یانەیە پەنایان بۆ یاریزان (خەسرۆ هەرکی) یاریزانی قەزای ئاکری و یانەی کەرخێ خولی عێراق بردووە، لەم بارەشەو خەسرۆ هەرکی بۆ گۆقاری گولان گوتی: «هەرچەندە ئەمسال من لە خولی نایابی یانەکانی عێراقی گۆپەستی فەرمیم لە گەڵ یانەی کەرخ ئەنجام داوە، بەلام بۆ خولی نایابی کوردستان بە فەرمی لە گەڵ یانەی پێشمەرگە سلیمانی یاری دەکەم، بە هیوای ئەوەم بتوانم ئەم وەرژە ناستی یانەکە باشتر بکەین و بتوانین لە یاریبەکانی داھاتوو یانەکە ببینە قۆناغێکی باشتر و یاری لەدوای یاری ناستمان بەرەو باشتر بچیت، خولی عێراقیش جارێ دیار نییە کە ی بەرپۆڵەدەچیت، منیش یاریزانی یانەی پێشمەرگەم و گۆپەستم لە گەڵ ئەوان هەیە».

